

S:

Invasjonen av England

Ivar gav med båda händerna till alla som ville bosätta sig på slottet och folk sökte hans råd. Så småningom fick han en vän i varje man. Kung Aella lyssnade också på hans råd och hade stor hjälp av honom för att styra landet. Ivar lockade till sig många och de bästa krigarna och när han tyckte att han var stark nog bad han sina bröder att anfalla East Anglia med en armé som de hade till sitt förfogande i Danmark och Götaland.

Fiskarna på East Anglias stränder vet allt om de blodtörstiga skandinaverna. Varje sommar i decennier har vikingaskepp gång på gång lagt till här och lämnat sotsvärtade ruiner av hus och högar av lik som de olyckliga överlevande har begravt. Ändå får utkiksplatserna upp ögonen när de får syn på vikingaskeppen år 865. Till skillnad från tidigare är det denna gång fler långbåtar, så att hela horisonten fylls av segel och master. Den största flotta som någonsin skådats är på väg mot East Anglias kust, och engelsmännen kommer snart att förstå att skandinaverna den här gången tänker stanna.

Vikingarnas invasionsarmé på tusentals leds av Ivar Benløss bröder, Ubba och Halfdan. De har valt landningsplats noggrant. Detta år kom en stor hednisk armé till England, rädda munkar noterade i Anglo-Saxon Chronicle, och de inrättade sina vinterkvarter i East Anglia.

På 700-talet bestod England av fyra självständiga kungadömen, varav East Anglia var det minsta och svagaste.

Den lokala kungen ger genast upp motståndet när långskeppen glider in på stranden och stridsklädda vikingar hoppar iland i svindlande antal. Istället välkomnar kung Edmund de främlingar som gäster. Han erbjuder dem pengar och skydd om de bara avstår från att plundra hans East Anglia. Skyddspengar har visat sig vara det bästa sättet för en svag kristen kung att avvärja vikingarnas härjningar. Den här typen av mutor får snabbt sitt eget namn: Danegæld.

De skrämda invånarna i East Anglia måste utstå främlingars sällskap hela vintern, men de går ganska graciöst av, eftersom vikingarna har större kycklingar att plocka med anglosaxarna; Ubbe och Halfdan har kommit för att hämnas mordet på sin far, Regnar Lodbrog. År 865 är motivet till vikingarnas attack mer än bara hämndlystnad, behovet av nytt land spelar också in; skandinaverna har upplevt en befolkningsexplosion, samtidigt som de lokala kungarna koncentrerar sin makt.

För de frihetsälskande vikingarna är det därför dags att söka efter nya stränder. Den kristna kalendern har sedan länge ändrats till 865, då Ivar Benløs beordrar sina bröder att bryta ut mot East Anglia. Under vintern har han samlat in underrättelser om norra Umbrien och allt ser lovande ut; riket i norr är försvagat och kung Aella befinner sig i inbördeskrig med stormannen Osbert, som gör anspråk på tronen.

Ivar Benløses bröder kan utmana Aella utan att Ivar behöver bryta sitt löfte till kungen att han ska leva i fred med kungen. Ivar räknar med att han och hans bröder kan vinna en enkel seger om han agerar snabbt. Och det är precis vad han är beredd på, för under vintern har han samlat en stor flock hästar i East Anglia. Armén rider snabbt norrut och ingen vet vad som är fel, eftersom vikingarna sträcker sig 30 mil på de gamla romerska vägarna och närmar sig York, norra Umbriens största stad. Härifrån kan vikingarna kontrollera norra England och samtidigt ha enkel tillgång till Nordsjön via floden Ouse. York ligger öppet för en djärv fiende; stadens ruiner härstammar från romartiden, men invånarna

räknar med att deras kristna tro är en stark sköld mot de gudlösa inkräktarna. Men de har fel; ingen gudomlig kraft stoppar Ivar Benlös när han anländer med sin hästarmé den 1 november 866, Alla helgons dag. Folket i York är samlat i katedralen, där de kristna minns avlidna kusiner och släktingar. Ingen av dem hör vikingarnas frammarsch och därför kan de skandinaviska krigarna storma över stadens försummade vallar i stort sett utan att möta motstånd. Vikingarna säkrade snabbt kontrollen över York, men innan dess har kung Aella lyckats fly. Aella övertalar sin ärkefiende Osbert att ingå vapenvila. Om de förenar sina styrkor kan de återta York och driva ut hedningarna ur norra Umbrien. Palmsöndagen den 23 mars 867 rycker den förenade kristna armén fram. Aella och Osbert hetsar trupperna att slåss och de garanterar att gud kommer att hjälpa dem på denna heliga dag. Angriparna tränger igenom Yorks fallfärdiga försvar, men bakom vallarna väntar vikingarna med yxor och svärd och det är sant att vikingarna är i underläge, men de är skickligare och mer erfarna krigare än anglosaxarna.

Hedningarna försvarade sig med raseri, hackade dem i stycken och drev dem ut ur staden, skrev Asser, som var munk i Wales under vikingainvasionen. När dagen slutar flödar gatorna av lik. Aella och Osbert är bland de döda. Enligt sagorna avrättas Aella på ett sätt som är oöverträffat i grymhet till mordet på Regnar Lodbrog. Efter detta blodbad installerar Ivar Benlös en ofarlig anglosaxare på tronen i norra Umbrien. Han är bara en marionett för att hålla befolkningen lugn medan vikingarna tar itu med mark och rikedomar. York döps om till Jorvik. Många skandinaver bosätter sig i staden, men inte Ivar. Hans blodtörst är ännu inte släckt och snart är vikingaarmén på gång igen. Vikingarnas hövding har siktet inställt på söder, där kungariket Mercia erbjuder nya möjligheter till plundring och erövring. När skörden börjar 868 beger Ivar och hans armé sig till Nottingham. Precis som York faller staden lätt, men snart närmar sig kristna arméer för att kasta ut vikingarna igen. Mercias kung Burgred har samlat alla sina trupper och en armé från grannriket Wessex har anlant för att hjälpa till. Ivar barrikaderar sig i Nottingham, som ligger högt över floden Trent, men han vill inte utsättas för en lång och riskabel belägring. Därför visar den hårda vikingen upp sig från sin mest diplomatiska sida; han använde slug tal och, som en slug räv, vann han freden, noterade historikern Henry av Huntingdon. Ivar talar sig ut ur staden Nottingham och när hans armé lämnar staden sjunker freden över Mercia.

Vikingarna avlägger istället sina gamla värdar i East Anglia ett besök. Innan Ivar invaderar låter han sitt offer underkasta sig igen. Kung Edmund måste erkänna vikingahövdingen som sin överherre, avsäga sig kristendomen och hylla de nordiska gudarna. Men svaret är en ren vägran. En kristen kung har inte så mycket kärlek till sitt liv att han vill överlämna sig till en hednisk gud, konstaterar Edmund med värdighet. Ivar är beredd på den kristna kungens svar och vikingarna öser genast över gränsen. Kung Edmund bekämpade dem, men danskarna vann en stor seger och fällde honom, berättade om munkarna bakom den anglosaxiska krönikan. Andra källor säger att vikingarna fångade Edmund levande. 20 november 869 blir kungen slagen, knuten till ett träd och skjuten med pilar tills han ser ut som en igelkott och slutligen hugger de av hans huvud.

